

bewonersmanifest

*“meer oog voor mensen,
kwaliteit en eigenheid”*

BINNENSTAD DEN HAAG

2026-2030

DE KRACHT BINNEN DE SINGELGRACHT

Bewonersvereniging Bewoners Rond het Plein;
Bewonersvereniging Hofkwartier;
Bewonersnetwerk omgeving Spuistraat/Vlamingstraat;
Bewonersorganisatie Rivierenbuurt / Spuikwartier;
Stichting Buurtoverleg Het Oude Centrum;
Vereniging Buurtschap Centrum 2005;
Wijkorganisatie Kortenbos;
Stichting Wijkberaad Bezuidenhout
en de vertegenwoordiger van de bewoners in
Stichting Binnenstadsmanagement.

Onze visie op wonen in de binnenstad

De binnenstad is een plek van nationaal belang. Hier wordt op een bijzondere manier gewoond, gewerkt en gewinkeld. In de karaktervolle buurtjes vertellen de bewoners het verhaal van de geschiedenis, de voortdurende aanpassingen door de tijd heen en het leven van alledag in onze stad aan zee. Hier komen rust en historie, groen en levendigheid, wonen en verblijven samen. Haar bewoners zijn zich bewust van waar ze wonen. Dit is een plek die voortbouwt op een geschiedenis, van meer dan 800 jaar leven op de duinenrij.

In onze visie versterken we het idee van één binnenstad binnen de Singelgracht. Hieromheen zien we een groeiende centrumgordel als overgangsgebied naar de rest van de stad en regio. De binnenstad is daarbinnen een kern met bijzondere gebouwen en een uniek wandel- en verblijfsgebied waar wonen, werken, uitgaan en winkelen hand in hand gaan. Om te kunnen blijven werken aan een aantrekkelijke binnenstad, roepen we partijen op om meer oog te hebben voor haar geschiedenis, de woonfunctie en de eigenheid van onze buurtjes in de binnenstad. Een binnenstad is van en voor iedereen. Dit uitgangspunt heeft door de eeuwen heen de wereldse blik van Den Haag en haar inwoners versterkt. 'Wereldstad' is niet voor niets een term die Hagenaars én Hagenezen graag omarmen.

Vandaag staan we voor de opgave om denkend vanuit het unieke karakter van de binnenstad, het verblijf, de ontmoeting en de ontdekking, zo bijzonder mogelijk te maken. De bewoners denken dat met meer aandacht voor geschiedenis, water en groen, pleinen en hoven en de menselijke maat we de binnenstad als geheel kunnen versterken, in vijf herkenbare thema's lees je onze zienswijze.

Maak gebruik van de wijsheid van de stad. Veel bewoners zijn bereid om het gesprek aan te gaan en samen te werken aan de binnenstad. Niet alleen bij de uitvoering, maar met name ook aan het begin van het (beleids-)proces.

Bekende thema's, hardnekkige vraagstukken

Uit de analyses van de verschillende wijkagenda's van het stadsdeel Centrum komen de bekende thema's terug. Het gaat om mobiliteit en bereikbaarheid, om duurzaam en groen, om schoon, veilig en leefbaar, en om het behoud van economische voorspoed. Om te kunnen werken aan een betere binnenstad vragen wij u aandacht voor de volgende vraagstukken, oplossingsrichtingen en ideeën.

Groen, geel en blauw in de fysieke omgeving

We willen een leefbaar en uniek centrum, dat uitnodigt tot bewegen en waarin het voor bezoekers, ondernemers én bewoners (weer) prettig verblijven is. Daarvoor is het nodig dat de gemeente handelt vanuit een samenhangende visie en uitvoering. Nu vinden er ontwikkelingen plaats waarbij zaken als woongenot, hoogwaardig groen en water, en kwalitatief hoogstaande openbare ruimte verkokerd worden opgepakt, of waarbij deze geen voorwaarde zijn, maar een sluitpost.

De publieke ruimte in de binnenstad is een plek waar verblijven, ontmoeten en ontdekken centraal staat. Wat inrichting betreft groen en klimaat-adaptief en voor iedereen toegankelijk. Ongewenste ontwikkelingen die deze doelen in de weg staan, moeten worden tegengegaan. Groen en water moeten meer ruimte krijgen, ook om de hittestress in de stad te verminderen.

- Voer het raadsinitiatief Haagse Lanen uit, breid dit uit met een oost-westas Herengracht-Grote Marktstraat-Prinsegracht.
- Ga verder met het openen van grachten.
- Zorg voor meer water (kunst en fonteinen) op pleinen in de stad.
- Schenk meer aandacht aan geschiedenis en kunst in de openbare ruimte.
- Ontsteen de publieke ruimte, bijvoorbeeld door parkeerplaatsen op te heffen.

Een gezonde, schone en gezellige leefomgeving

De menselijke maat dient het belangrijkste uitgangspunt van beleid te zijn. We willen dat wonen in binnenstad door de gemeente als een volwaardige functie wordt gezien. Daarbij hoort dat er (passende) woningen zijn voor iedere levensfase en beurs en dat de bijbehorende voorzieningen aanwezig zijn. Voor de openbare ruimte betekent dat er een masterplan ligt voor (auto-)parkeren en commerciële functies, en dat er voldoende ruimte is voor openbare (sport-)voorzieningen en speeltuinen.

We pleiten ervoor verdichting samen met stedelijke rustpunten te ontwikkelen. In het sociale domein zien we een meer eigentijdse invulling van buurthuizen en jeugdcentra. Onze wijken kennen van oudsher een grote aanwezigheid van intensieve hulpverlening aan dak- en thuislozen. We zien dat deze problematiek flink is gegroeid, waardoor de balans tussen wonen, werken, verblijven en ontspannen verstoord raakt. De zwerfproblematiek vraagt om extra investeringen in sociale voorzieningen, opvang en beperking van de (geluids)overlast. Een betere spreiding van ontmoetingsplekken en opvang over de (binnen)stad heen is noodzakelijk.

- Maak een plan om openbare ruimte vriendelijk te maken voor alle leeftijden, en ook voor mindervaliden.
- Verbeter de programmering van de activiteiten in de binnenstad en stem deze beter af met bewoners.
- Breid het aantal openbare toiletten en afvalvoorzieningen drastisch uit.
- Zorg voor meer en betere opvanglocaties en een betere spreiding.
- Zet in op duurzame sociale uitstap-programma's of veilige alternatieven voor sekswerkers.

Bouw de raamprostitutie aan de Doubletstraat en Geleenstraat af en zet in op duurzame uitstapprogramma's of veilige alternatieven voor sekswerkers. Herbestemming van de panden in de Doubletstraat naar functies die de wijk versterken: woningen, ateliers, kleinschalige horeca.

Wonen en een grootstedelijk voorzieningsniveau optimaal ingepast

Iedereen die dat wil moet zijn hele leven in de binnenstad kunnen blijven wonen. Bouw daarom niet alleen gevarieerd, maar ook levensloopbestendig. Verminder de leegstand door (winkel)panden geschikt te maken voor bewoning. Ga dichte plinten tegen. Zorg voor variatie in bedrijvigheid, passend bij omgeving en bewoners. Publieke functies en maatschappelijke voorzieningen moeten behouden blijven en worden uitgebreid. Sommige functies zoals de raamprostitutie dienen bij de tijd te worden gebracht. Hier ligt ook een kans om in de historische binnenstad, nieuwe functies te ontwikkelen.

Het ziekenhuis, het winkelaanbod, de gezellige pleinen en de kantoren; het zijn deze functies die van de binnenstad een regionale en (inter)nationale bestemming maken. Elke grootstedelijke voorziening levert voor de bewoners voor- en nadelen op, die goed in beeld dienen te zijn om de leefbaarheid in de buurt én de gehele binnenstad te kunnen garanderen en het gebied samen met bewoners te kunnen verbeteren.

- Gevarieerd en levensloopbestendig bouwen, niet alleen voor kleine en jonge huishoudens.
- Verminder leegstand en zet meer regie op de panden die vrijkomen in samenspraak met de bewoners, zodat functies die de binnenstad versterken meer kans krijgen: woningen, ateliers, kleinschalige horeca.
- Betrek bewoners meer en beter bij de inrichting van de stad, en dan vooral de concrete inpassing van verkeer, groen en terrassen.
- Voer precariorechten voor terrassen in om betere inpassing mogelijk te maken.

Een verbonden en bereikbaar centrum

Gelet op de grootstedelijke voorzieningen voor de héle stad, is het van belang dat elke Haagse wijk goed verbonden is met het centrum. Er is echter parkeerdruk en fietsoverlast, het OV -systeem lijkt onvoldoende een alternatief te bieden voor de auto en rustig wandelen is op verschillende plekken in de stad echt onaangenaam.

Mobiliteit en bereikbaarheid vormen een essentieel onderdeel van de leefbaarheid in het centrum. Het is van belang dat er voldoende parkeergelegenheid beschikbaar blijft voor bewoners, zodat de wijk toegankelijk is voor gezinnen, ouderen en beroepsgroepen die afhankelijk zijn van de auto, zoals zorgprofessionals. Tegelijkertijd streven wij naar een autoluwe inrichting die bijdraagt aan betere luchtkwaliteit en een prettiger verblijfsklimaat. We ondersteunen het concept van de 15-minutenstad, waarin alles snel en makkelijk te voet, met de fiets of per ov is te bereiken. De toenemende vergrijzing vraagt hier ook om. We willen daarom dat de voetganger in de binnenstad op één staat. Dit kan alleen als er tegelijkertijd stevig wordt geïnvesteerd in fijnmazig, betrouwbaar en klantgericht openbaar vervoer.

Het OV kan beter. Optimaliseer de OV-lijnen van het centrum naar alle wijken, maak een tramring rond de binnenstad in de centrumgordel, en vergroot de betrokkenheid van inwoners bij de inrichting van het Haagse OV-systeem.

Om de voetganger op één te kunnen zetten hoort een lagere maximumsnelheid. Straten dienen anders te worden ontworpen en ingericht en voetpaden te worden verbreed. Dat geldt ook voor fietspaden, die nu rücksichtslos door de binnenstad worden getrokken.

In een drukke centrum-sstraat kunnen tram en fiets prima de weg delen, voetganger en fiets een stuk minder. Er worden minder auto's en fietsen op straat geparkeerd, en er wordt gehandhaafd.

- Investeer ruimhartig in meer, hoogwaardig en fijnmazig openbaar vervoer
- Stel (private) parkeergarages open voor bewoners en het stallen van fietsen.
- Weer het autoverkeer op meer plekken; maak de binnenstad autoluw.
- Binnen de Singelgracht is er een autoluw wandelgebied en een 30-km-zone.
- Sta geen doorgaand autoverkeer toe, handhaaf op sluiptverkeer en laat bezoekers parkeren buiten de binnenstad.
- Versterk het beleid rond de emissie-vrije zone binnenstad met veiligheid en bereikbaarheid.

Een bloeiende economie met impact

Leegstand, kleine ondernemers die nauwelijks het hoofd boven water kunnen houden en een eenzijdig aanbod aan fastfood en winkelketens; de binnenstad kan beter als zij haar unieke karakter om weet te zetten in een aantrekkelijk aanbod aan winkels en voorzieningen.

Met het wegtrekken van de woonwinkels is een belangrijke reden om in de stad te komen shoppen verloren gegaan. Met de kledingwinkels dreigt nu hetzelfde te gebeuren. Uit onderzoek blijkt verder dat er zelfs sprake is van het mijden van de binnenstad door grote groepen inwoners van de Haagse regio. Daar staat tegenover een groei van dagjesmensen en toeristen, die voornamelijk het unieke gebied rond het Binnenhof en de Koninklijke paleizen willen beleven. Wij denken dat het DNA van onze binnenstad als woon, werk en winkelgebied, als regeringscentrum, beleidsstad en koninklijke residentie veel beter kan worden benut.

- Vergroot samen met winkeliers en detailhandel de diversiteit in het winkelaanbod.
- Verminder leegstand en zorg voor variatie in bedrijvigheid o.a. door gebiedsmanagers.
- Betrek bewoners meer en beter bij de inrichting van de stad.
- Werk nauwer samen om de plinten van de ministeries en overheidsgebouwen beter in te zetten, bijvoorbeeld voor aantrekkelijke beleidscommunicatie.
- Maak van de onderdoorgang VROM tussen CS en Centrum een expo-ruimte.

Tot slot

Wij omarmen het Binnenstadsplan 2033. Hierin staan veel goede uitgangspunten. We moedigen de gemeente Den Haag aan om de implementatie daarvan onvervaard ter hand te nemen.

Wij denken dat er met uitvoering van een Leefbaarheidseffectrapportage (LER) in de hele (binnen)stad nóg gericht kan worden gewerkt aan een leefbare, bereikbare en groene binnenstad, met voorzieningen voor iedereen en waar het fijn wonen is.